

Raision
KAUPUNKI

Kuntamaisemasta apua omaan päätöksentekoomme

Kaupunginjohtaja Kari Karjalainen
25.5.2010

Kuntamaisema Seminaari

Raisio

Asukkaita
reilu 24 000

Yrityksiä yli 1400

Pinta-ala n. 50 km²

Sosiaali- ja terveystalvet
isäntäkuntamallilla Ruskolle
vuoden 2009 alusta

*Rusina Turun
seudun pullassa*

Raision mallista Maisema-malliin

2000-luvun alkuvuodet

Miten saada menojen kasvu kuriin?
Miten reagoida kysynnän muutoksiin?
Miten hallita kokonaisuutta?

2004 Palvelutuotannon analyysi

- Tilaaja-tuottajamallin kehittäminen
- Tilaus- ja resurssitaulukot
- Prosessien parantaminen

Syksy 2005

Kaikki liittyy toisiinsa: syntyi sanapari Raision malli

Kevät 2010

Maisema-kuntia on yli 60

Kevät 2008

Kuntamaisema Oy perustetaan

Syksy 2006

Kumppaniksi löytyy Sitra
(Maisema-hankkeissa 21 kuntaa)

Raision malli \neq Maisema-malli

Tilaajan ja tuottajan roolit erilleen

Sisäinen tilaaja-tuottajamalli

Jatkuva reagointi kysyntään

- Maisema-taulukot

**Prosessien
virtaviivaistaminen**

**Laadun yhteys
kustannuksiin**

Raision malli ei ratkaise ongelmia, mutta antaa välineitä ongelmien ratkaisemiseen ja tulosten seuraamiseen

Jatkuva reagointi kysyntään eli Maisema-työkalut

- **Tietoa**
 - omasta toiminnasta ja siinä tapahtuvista muutoksista
 - kysynnän muutoksista
- **Resurssi- ja tilaustaulukot**
 - **talouden ja toiminnan (ja laadun) tiedot yhteen**
 - Kenelle tärkeää?
 - Työntekijälle, esimiehelle, johdolle ja päättäjälle
 - Tuottajalle lähtökohta toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä
 - Mihin rahat menee, missä toimintaa voidaan kehittää
 - Tilaajalle välttämätöntä, jotta voi tilata lopputuotetta
 - Asiakas ei saa koskaan euroja, vaan palvelua tai tuotetta
 - **Palvelun kokonaisuus näkyviin**
 - Eri palvelutasot ja muodot
- **Läpinäkyvyys lähtökohta palvelurakenteen kokonaisoptimoinnille**
 - Kuntapalveluiden kustannukset ja riippuvuudet toisistaan tuotava näkyville

Raisio
KAUPUNKI

**Ihan sama, kuinka hyvä kirves!
Sauna ei lämpene,
ellei kirveen kanssa vähän heilu ja huhki.**

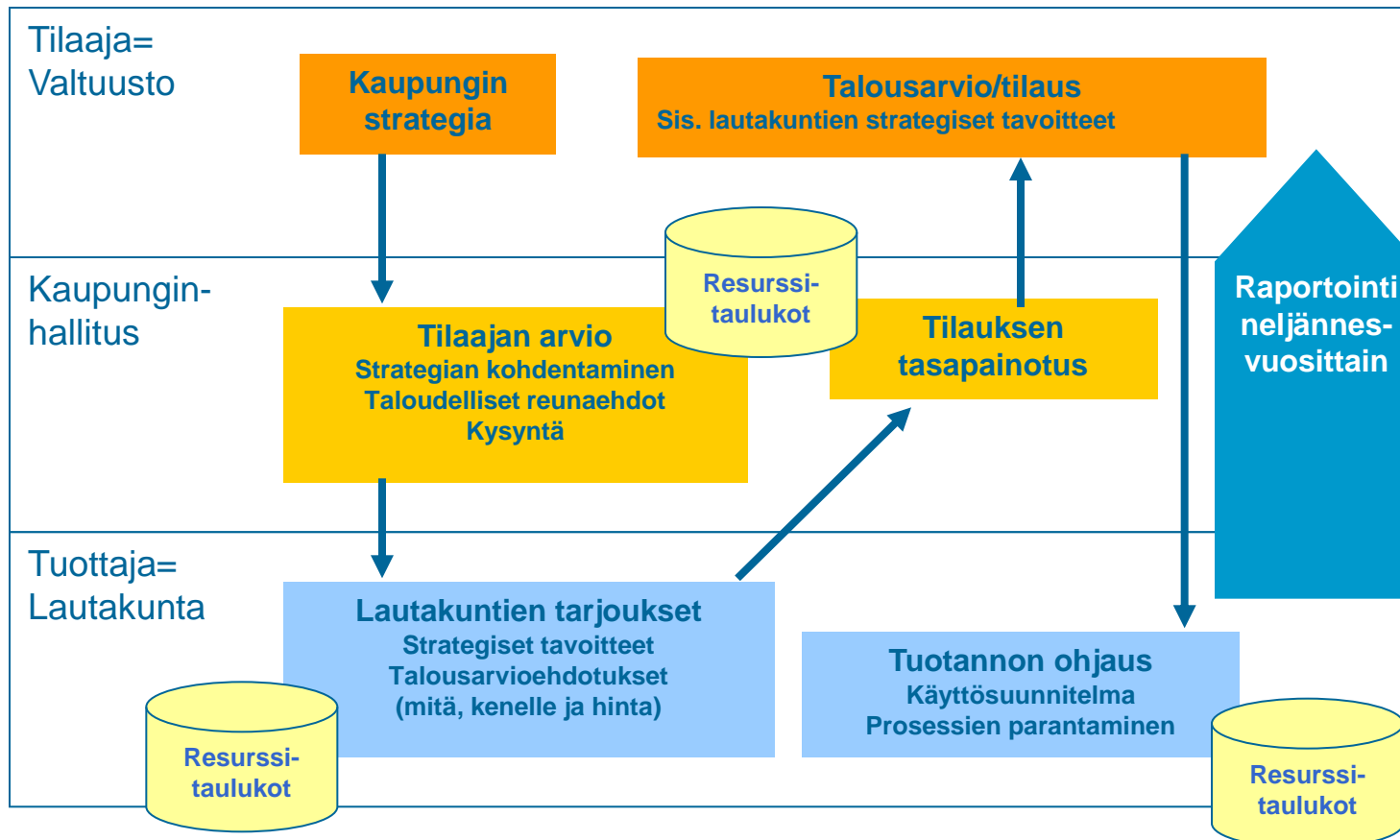

Työkalut tukevat johtamista

- Työkalut eivät ratkaise itsekseen mitään, vaan tarvitaan taitavaa käyttäjää
- Oikein käytettynä **talousarvio, käyttösuunnitelma ja johtamisen raportointijärjestelmä** kaikki yhdessä
- Työkaluilla ei mitään merkitystä, ellei niitä käytetä aktiivisesti **joka tasolla**
 - Tuotannossa seuranta (eurot ja kysyntä), punaisella palavien prosessien parantaminen ja raportointi tilaajalle
 - Jokaisen palvelupäällikön ymmärrettävä oma vastuu taloudesta ja toiminnasta
 - Tilaamisessa kokonaisuuden analysointi (paras palvelurakenne)
 - Tilaaja-tuottajaneuvottelut
- Työkalut varoittavat, johdon ja päättäjien **reagoitava!**

Raision malli: talouden ja toiminnan ohjaus

Taulukot aina mukana tilaajan toiminnassa

- **Tilaajan arvio**
 - Kesäkuussa ja tarkastus syyskuussa
- **Tilaus eli talousarvio**
- **Kvartaaliseuranta**
- **Tilaaja-tuottajaneuvottelut**
 - 7 x vuosi/keskus
 - neljännesvuosittain
 - ennen tilaajan arviota
 - kaksi talousarvioon liittyen

**Maisema-
taulukoista
tieto toiminnasta,
kysynnästä ja
talouden
tilanteesta**

**Työkalu eli
taulukot aina
samat: tuttua ja
turvallista**

Päätöksenteko tiedon pohjalta

- ”Tarkista lasku”
 - Selitys voi olla hyväksyttävä
 - Kysyntä kasvaa, energianhinta nousee...
 - Joku palaa punaisella
 - Jos selittävää tekijää ei löydy taulukosta, täytyy pureutua syvemmin syihin
- ”Miksi tämä on näin?”
 - Palvelurakenteen kokonaisuus
 - Optimointi
 - Ohjaus ja hallinta
 - Sisäinen vertailu
 - Mikä vaikuttaa mihinkin ja miten
 - Maisema-vertailusta oma sijoittuminen ”kuntamaisemaan”
 - Vahvuudet ja heikkoudet
 - Säästöpotentiaali
- Ja tietenkin arvovalinnat
 - Jotain voidaan päättää tehdä, vaikka se ei olisikaan tehokkainta tai tuottavinta. Tämäkin kuitenkin tiedostetaan.

Laadun ja kustannusten yhteys tavalla, joka toimii poliittisessa päätöksenteossa?

- Laatu helposti epämääräistä
 - Sovittava, mitä laatu on
 - Tiedettävä, mitä laatu maksaa
- Laadun tason päättää aina tilaaja
- Harjoitelma viime vuonna
 - Laadun kolmiportainen määrittely ja kullekin hinta
 - Erinomainen
 - Hyvä
 - Riittävä
- Talousarvioon 2010 etsittiin laadun perustasoa – taantuma tuli väliin
 - Mitä laki vaatii
 - Millä tasolla palvelua/toimintoa voidaan tuottaa pitkäjänteisesti ja taloudellisesti
 - Laaja koulutus, aineisto talousarvion taustamateriaalia
- Talousarviossa 2011 sopimus laadun perustasoista
- Strategia: Valtuustokauden puolivälin jälkeen saavutetaan valmiudet siirtyä perustasolle pois häiriötilasta

Olisiko selvitty ilman työkaluja?

- Seudullisessa muuttobingossa 5 vuoden aikana -9 M€
- Rankka taantuma
- Kysynnän kasvu etenkin hoito- ja hoivapalveluissa

SILTI:

- Talous melkein tasapainossa (tilinpäätös 2009 -1 M€)
- Veroprosentti vakaasti 17,5
- Mainetutkimus osoittaa tyytyväisyyttä:
 - Raisio saa parhaimmat arviot palveluita koskevista väittämistä
 - Raision kaupungin palvelut ovat hyviä ja laadukkaita
 - 71 % samaa mieltä (+17 %)
 - Raision kaupungin palvelut ovat helposti saatavilla
 - 71 % samaa mieltä (+19 %)
 - Raision kaupungilla on kattavasti palveluita
 - 72 % samaa mieltä (+15 %)

www.raisio.fi